

Θεωρία Οικονομικής Πολιτικής

Διάλεξη 3: Εισαγωγή στις βασικές έννοιες της ΘΟΠ III

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Διδάσκων: Γιώργος Μαυρόπουλος

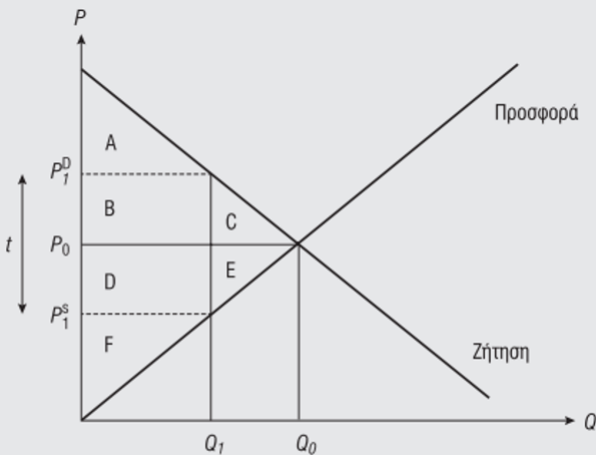
Οκτώβριος 15, 2025

Εισαγωγή στην Οικονομική Πολιτική - Αξιολόγηση Οικονομικής Πολιτικής (Κατανομή)

- Για την αξιολόγηση της κατανομής, οι αναλύσεις **μερικής ισορροπίας** είναι οι πιο απλές καθώς λαμβάνουν υπόψη τους μόνο τον τομέα που επηρεάζεται άμεσα.
- Αγνοούν την αλληλεξάρτηση μεταξύ διαφορετικών τομέων.
- Εφαρμόζονται σχετικά πιο εύκολα καθώς απαιτούν μόνο την γνώση της ελαστικότητας της προσφοράς και ζήτησης ως προς την τιμή για το προϊόν που μελετάται.
- Έχει αξία εφόσον ο τομέας είναι μικρός εν σχέσει με το σύνολο της οικονομίας.

Εισαγωγή στην Οικονομική Πολιτική - Αξιολόγηση Οικονομικής Πολιτικής (Κατανομή)

- Πώς μεταβάλλεται το πλεόνασμα εξαιτίας της εισαγωγής φόρου;

Εισαγωγή στην Οικονομική Πολιτική - Αξιολόγηση Οικονομικής Πολιτικής (Κατανομή)

- Προσέγγιση **Γενικής Ισορροπίας**: Υποδείγματα Υπολογίσιμης Γενικής Ισορροπίας (ΥΓΙ).
- Προσομοιώσεις αντί εκτιμήσεων (μεγάλος αριθμός παραμέτρων συγκριτικά με δεδομένα).
- Αποτελεί το επίσημο εργαλείο αξιολόγησης στον ΠΟΕ.

Εισαγωγή στην Οικονομική Πολιτική - Αξιολόγηση Οικονομικής Πολιτικής (Σταθεροποίηση)

- Μακροοικονομικές συναρτήσεις ζημίας:

$$L_t = E_t \left[\sum_{s=0}^T \frac{1}{(1+\rho)^{-s}} \sum_{i=1}^N \alpha_i (y_{t+s}^i - \hat{y}^i)^2 \right]$$

όπου $E_t(X)$ είναι η μαθηματική προσδοκία την περίοδο t της μεταβλητής X , y^i είναι οι μεταβλητές-στόχοι της οικονομικής πολιτικής (ανάπτυξη, πληθωρισμός δημοσιονομική ισορροπία, κτλ) και $\hat{y}^i$ είναι οι επιθυμητές τιμές.

Τα α_i αντιπροσωπεύουν την βαρύτητα που αποδίδεται στη μεταβλητή y_i , και ρ είναι ο παράγοντας προεξόφλησης.

Εισαγωγή στην Οικονομική Πολιτική - Αξιολόγηση Οικονομικής Πολιτικής (Σταθεροποίηση)

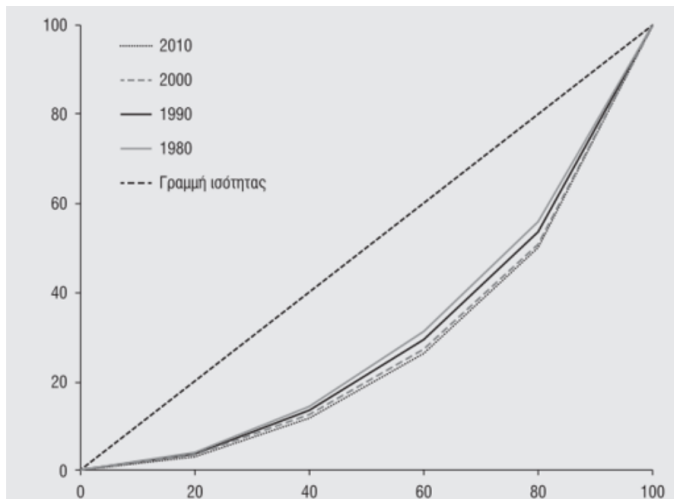
- Πολιτικές αποκρίσεις σε δεδομένες διαταραχές μέσω της συνάρτησης ζημίας.
- Π.χ.: Μείωση ιδιωτικής επένδυσης (δυσμενής διαταραχή):
 - 1 Αύξηση δημόσιας επένδυσης;
 - 2 Μείωση φορολογίας;
 - 3 Μείωση επιτοκίων;

Εισαγωγή στην Οικονομική Πολιτική - Αξιολόγηση Οικονομικής Πολιτικής (Αναδιανομή)

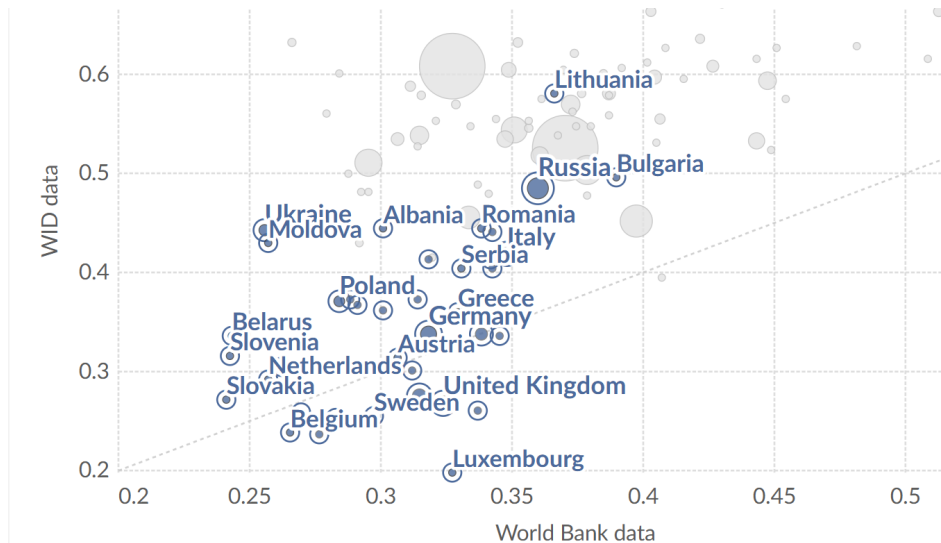
- Δεν βασίζονται σε συναρτήσεις κοινωνικής ευημερίας.
- Αλλά σε εμπειρικούς δείκτες κοινωνικών ανισοτήτων (Gini).

Δείκτης ανισότητας Gini

- Για ένα σημείο (x,y) στην καμπύλη, το y είναι το μερίδιο του συνολικού εισοδήματος που λαμβάνει το πρώτο $x\%$ του πληθυσμού.

Δείκτης ανισότητας Gini

Πειράματα και εκ των υστέρων αξιολόγηση

- **Παγίδες:** τελική επίπτωση, αντίστροφη αιτιότητα (reverse causality), παραλειπόμενες μεταβλητές (spurious correlation).
- Η αξιολόγηση μέσω υποδείγματος είναι μία **εκ των προτέρων** (a priori) αξιολόγηση: σύγκριση τρέχουσας και αναμενόμενης βάσει επιλογής πολιτικής.
- Ανάγκη **εκ των υστέρων** (a posteriori) αξιολόγησης.
- Επιλογή δείγματος του πληθυσμού.
- **Χρήση πειραμάτων:** Difference in Differences, Randomized control trials, time event studies.

Πειράματα και εκ των υστέρων αξιολόγηση

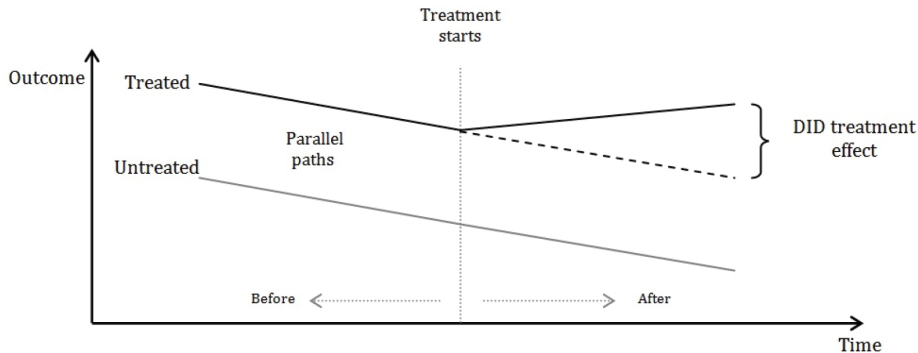
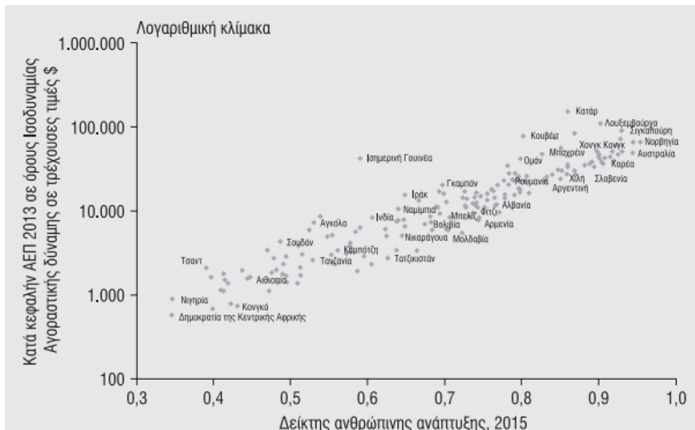

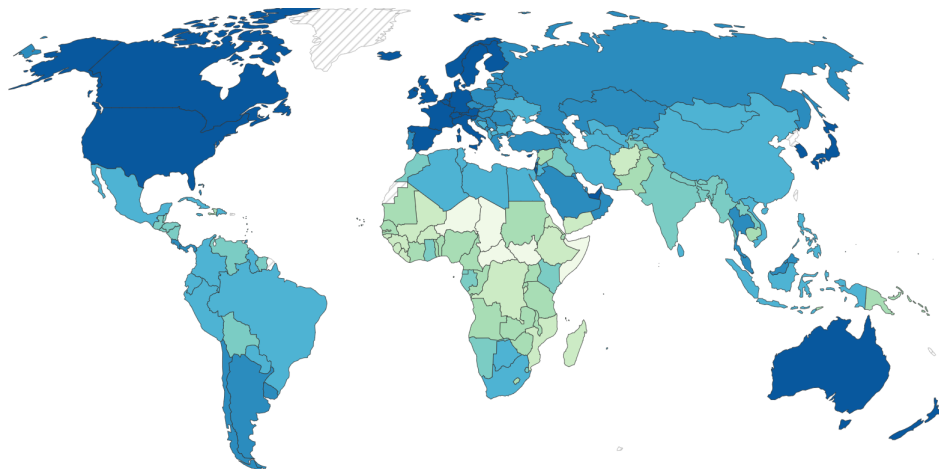
Figure 1. Basic DID setting

Τα κριτήρια αξιολόγησης στην πράξη

- Γενικά κριτήρια μέτρησης των επιπτώσεων μιας πολιτικής - π.χ., ΑΕΠ.
- Προσπάθεια συμπερίληψης παραγόντων όπως η ευημερία: Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης.

Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης (HDI)

No data

0.4

0.5

0.6

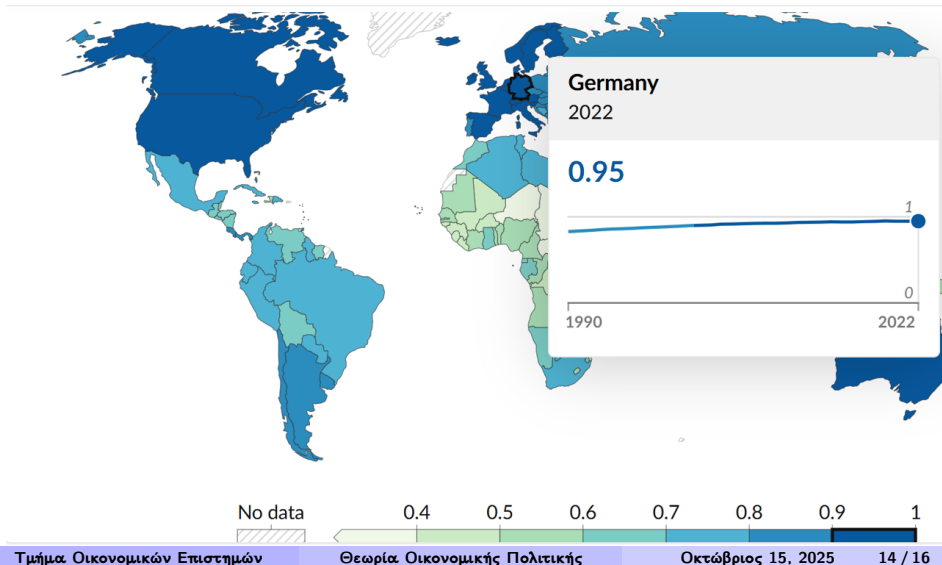
0.7

0.8

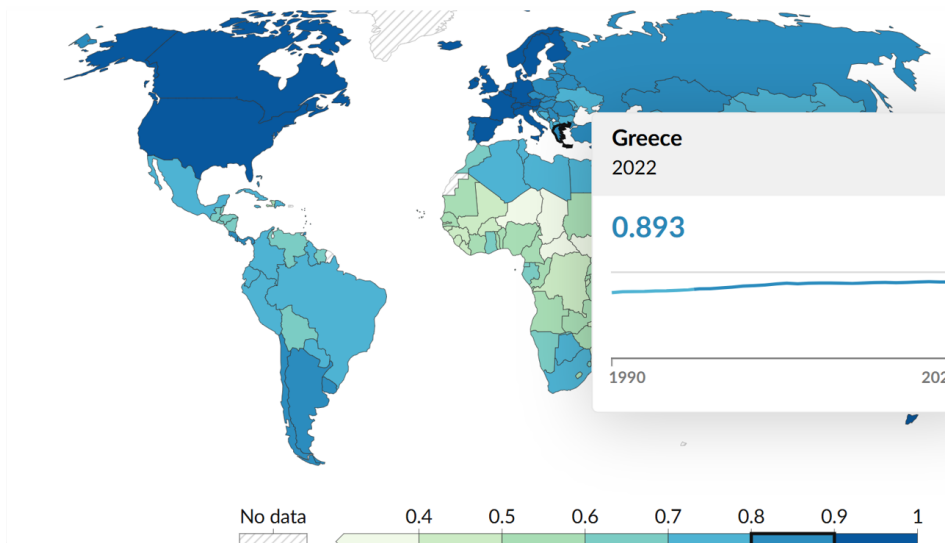
0.9

1

Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης (HDI)

Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης (HDI)

Σύνοψη

- Αξιολόγηση Οικονομικής Πολιτικής.
- Παγίδες αξιολόγησης.
- Χρήση πειραμάτων στην διαδικασία της αξιολόγησης.